

NAVODILA ZA OSKRBO

TRAJNICE

Sajenje

Trajnice se večinoma prodajajo v lončkih, tako da jih lahko sadimo tekom celega ravnega leta (pomlad, poletje, jesen). Pozimi, ko je zemlja zmrznjena jih ne sadimo. Pri poletnem sajenju jih je potrebno izdatnejše zalivati. Najprimernejši čas za sajenje trajnic pa je pomlad oziroma jesen.

Pletje

Grede z trajnicami morajo biti v prvih dveh letih vedno brez plevela, kasneje je pletja manj ali skoraj nič. Plevel na gredi trajnicam jemlje potrebna hranila, vodo in prostor, ki so nujni za lepo rast in razvoj trajnic in zadržuje ali celo onemogoča rast trajnic. Pozneje, ko se trajnice dodobra razrastejo, pri pravilno upoštevanih sadilnih razdaljah za posamezno trajnico, praznega prostora med njimi ni več in s tem tudi prostora za rast plevelov. Na začetku moramo biti pazljivi in poskrbeti, da odstranimo ves plevel še preden ta dozori in odvrže seme.

Pri trajnicah priporočamo uporaba zastirke, kot je mleto lubje, ki zadržuje rast plevela.

Zalivanje

Ko trajnice posadimo na gredo, jih dobro zalijemo in nato gredo prekrijemo z zastirko. Priporočljivo je drobno mleto lubje, ki ga nasujemo do 5 cm na debelo. Poznejše zalivanje je odvisno od letnega časa, v katerem smo trajnice posadili in od vremenskih razmer.

Če so trajnice posajene v poletnem času, jih je potrebno ob vročem vremenu zalivati vsak dan oziroma vsaj vsak drugi dan. Tako izdatno zalivanje je potrebno približno tri tedne oz. dokler se rastlina ne ukorenini. Najbolje je zalivati zjutraj, oziroma zvečer, ko ni močnih sončnih žarkov. Če uporabljamo razpršilce, jih pustimo delovati približno eno uro. Na novo posajene trajnice zalijemo tudi pri jesenskem sajenju. Zemlja mora dočakati zimo vedno nekoliko vlažna.

Gnojenje

V primeru, da smo gredo pred sajenjem dobro pripravili in ji dodali zadostne količine organskega materiala, gnojenje prva tri leta skoraj ni več potrebno. Po treh letih dodamo nekaj cm komposta ali dobro uležanega hlevskega gnoja in ga nekoliko vkopljemo v zemljo. Če pa opazimo, da rastlinam primanjkuje hranil, lahko pomladi potresemo nekoliko mineralnega gnojila in sicer takrat, ko je zemlja še vlažna. Razkošno cvetoče trajnice, kot so ostrožniki, potonike, grozdaste plamenke, vrtno krizanteme in druge je potrebno za daljše cvetenje dognojivati. Uporabimo lahko mineralna gnojila s počasnim sproščanjem.

Zaščita pred zimo in obrezovanje trajnic

Jeseni in čez zimo se lahko nadzemni del trajnic posuši, vendar spomladi naslednje leto zopet odžene. Pred zimo je priporočljivo trajnice zaščititi z listjem, vejami ali s prekrivnimi folijami. Spomladi, takoj ko je nevarnost zmrzali mimo, zimsko zaščito odstranimo.

Strokovnjaki pravijo, da določeno trajnico porežemo takrat, ko nam njena pojava v določenem trenutku ni več všeč.

Zakaj in kdaj trajnice obrezujemo?

- Z odstranjevanjem odcvetelih cvetov podaljšamo čas cvetenja oziroma pospešimo pocvitanje. Cvetove porežemo še preden se je razvilo seme, saj s tem dosežemo, da bo rastlina porabila energijo za nastanek novih cvetov in ne semena.
- Kadar postanejo stebila in listi neugledni, se posušijo ali kako drugače poškodujejo, jih enostavno porežemo. Pognala bodo nova stebila in listi.
- Če trajnico porežemo takoj po cvetenju, ji s tem podaljšamo življenjsko dobo. To velja posebno za kratko živeče trajnice, kot so na primer dlakava lučca (*Lychnis coronaria*).
- Trajnice lahko tudi 'pinciramo'. S tem bomo nekoliko zakasnili čas cvetenja in dobili večje število manjših cvetov.
- Visoke trajnice lahko pomladi, ko so nekako na polovici svoje končne višine, skrajšamo na tretjino tedanje višine. S tem bomo dosegli, da se bo razrasla nekoliko nižje in trdneje in ne bo potrebovala opore.
- Šope pogankov lahko po potrebi tudi redčimo. Izrežemo posamezna stebila. S tem dosežemo, da bo šop bolj zračen. S tem bomo zmanjšali pogoje za razvoj določenih boleznih. To je pomembno predvsem pri trajnicah, kot so *Phlox paniculata*, *Aster dumosus*, *Monarda sp.* in druge, ki jih napada pepelasta plesen.
- Nekatero trajnice gojimo predvsem zaradi njihovih listov in oblike rasti. Pri teh cvetovi niso zaželjeni in jih enostavno porežemo. Tak primer je svetnica (*Santolina chamaecyparissus*).
- Trajnice obrežemo pri pomladanskem in jesenskem čiščenju, ko porežemo vse posušene, poškodovane in bolne dele rastlin.

Kar se tiče obrezovanja trajnic lahko rečemo, da ta poseg večina trajnic odlično prenese, da se nanj odzovejo z lepšo rastjo in bujnejšim cvetenjem.

Presajanje

Trajnice se v določenih letih rasti lahko precej razrastejo. Kdaj je določeno trajnico priporočljivo deliti, lahko določimo po naslednjih znakih:

- ko so cvetovi manjši kakor prejšna leta
- ko je cvetenje manj izrazito
- ko sama rastlina izgleda neurejeno
- ko rastlina v sredici šopa ne odganja več
- ko je rast manj bujna

Kdaj presajamo trajnice?

Ravnamo se lahko tudi po pravilu, da trajnice presajamo pred cvetenjem ali tik po njem. Nikoli pa ne med samim cvetenjem. V vsakem primeru je priporočljivo, da trajnico, ki jo želimo presaditi porežemo, in sicer tako, da odstranimo vse cvetove in večino listja, da se ob presajanju in deljenju rastlina ne bi preveč izčrpala.

V vsakem primeru pa moramo zagotoviti zadostno količino vlage, lahko jih tudi nekoliko zasenčimo.

